

Met Reur de grenzen over

Zondag start Meertmaand-streektalomaand. Bij wijze van voorpret schoof Dagblad van het Noorden aan tijdens een vergadering van Stichting Reur.

JOEF VAN RUITEN

Daar zitten ze dan, in een keukentje in Emmen. Het bestuur van Reur, de stichting die zich richt op minderheids- en streektalen met in het bijzonder de Nedersaksische. Twee vrouwen en vier mannen. Koffie, thee en taart op tafel. Voertaal: Drents, Gronings, Nederlands en alles wat daar tussen past. Onderwerp van vergadering is – onder meer – het Saksiek Leeftiedfestival.

Bestuurslid Marijolein Scherphuis krijgt het nog niet soepel over de tong Saksisch, daar is ze aan gewend, helemaal sinds anderhalve jaar geleden in Zwolle het Convenant Nedersaksisch werd ondertekend, de ovtreênkomst waarin staat dat het Nedersaksisch een volwaardige taal is in Nederland. Maar Saksisch is iets nieuws. „Saksisch“, proeft Scherphuis nog eens.

Zo heeft nog even. Het Leeftiedfestival moet nog plaatsvinden. Volgende week wordt het plan ingediend bij We The North, de programmamakers die namens de provincies Drenthe, Friesland, Groningen en de steden Assen, Emmen, Groningen en Lauwarden op verzoek van cultuurminister Ingrid van Engelshoven een zogeheten Proeftuin Meertaligheid inrichten.

Bij akkoord en steun kan het festival in september 2021 plaatsvinden. „Een internationaal songfestival voor Saksische talen. In het Atlas Theater in Emmen“, legt bestuurslid Bert Kamping uit. Je kunt het vergelijken met het Drents Liedtiesfestival. Of met het Suns Europe Festival voor minderheidstalen. Verschil is dat de liedjes worden gespeeld door muzikanten uit gebieden waar Saksisch wordt gesproken.

Dat gebied is uitgestrekt. Een streektalpreker uit Nootdooft Nederland zou zich tot aan de Poole

Leon Mootman, winnaar van het Drents Liedtiesfestival en Festival Suns Europe 2019. FOTO: PEARL

grens kunnen redden. Ter illustratie worden in het keukentje de verwante Duitse zeges opgesomd: Nedersaksen, Bremen, Sleeswijk-Holstein, Hamburg, Mecklenburg-Voor-Pommern, Noordrijn-Westfalen, Saksen-Anhalt, Brandenburg-Berlijn.

„Het is niet onze bedoeling om meteen heel Duitsland aan het festival te laten meedoen“, nuanceert Kamping. „Eerst is het de beurt aan deelnemers uit vijf Nederlandse provincies en vier Duitse deelstaten.“ Dat de Duitsers daartoe bereid zijn, wordt niet betwijfeld. „We hebben sinds 2018 een muzikaal uitwisselingsprogramma met Noord-Duitsland: Platt Together“, zegt Kamping.

Het doet twee andere bestuursleden, Sonja van Breen en Edwin Jongedijk, naar hun agenda grijpen. „Hebben we niet binnenkort een presentatie van Platt Together op het provinciehuis in Assen?“ Kamping kijkt verbaasd. Scherphuis en de twee andere bestuursleden, Martin Wubbels en Gerald Schuring, zwijgen. Dat in november streektal muzikanten van weerszijden

van de grens in Echten bijeen zijn geweest voor muziekopnames, dat klopt. Dat in februari de bijbehorende video *Nevenman* is vertoond door RIV Drenthe, klopt ook. Maar een presentatie?

De Saksische taal is een slapende ruus, zeggen ze bij Reur. Dat is niet omdat de taal ingeslapen zou zijn, dat is omdat op taalgebied weinig tot geen overkoepelende activiteiten worden ontplooid. Niet binnen Nederland, niet in Duitsland. Laat staan dat er sprake is van veel internationale samenwerking; Platt Together uitgezonderd.

Nationaal is het ook nog niet wat het wezen moet. „Er zijn regionaal grote verschillen“, schetst Kamping. „Als je het wilt zien als een wielervedstrijd, dan fietst Drenthe trots voorop en zit Groningen lekker uit de wind in het wiel. Dan is er een gaatje en komt Overijssel. Daarna volgt een groot gat en zie je Gelderland een beetje freewheelen en ontspannen om zich heen kijken.“

Het zou mooi zijn als de ondertekening van het Convenant daar ver-

‘Zo goed als wij het voor elkaar hebben, zijn zij niet gewend’

andering in bracht, zeggen ze bij Reur. Prompt worden de contouren geschetst van een bovenregionaal Nedersaksisch taalbeleid. Met doelen, middelen en, vooral, een concreet politiek en bestuurlijk streven om de talen van Drenthe, Gelderland, Groningen, Overijssel en de Stellingwerven levend te houden. Niet alleen in boeken, ook in de muziek.

Klagen willen ze niet in Emmen. „Als organisator van het Drents Liedtiesfestival zijn we nu drie keer naar Suns Europe in Udine geweest. Isa Zwart won er in 2017 de publieksprijs. Leon Mootman kreeg vorig jaar de hoofdprijs. Als ze daar horen hoe wij hier in Nederland en dan vooral in Drenthe de boel proberen

te regelen en geregeld hebben, vallen ze steil achterover. Zo goed als wij het voor elkaar hebben, zijn zij niet gewend.“

Tijd voor de rondvraag. Hoe staat het met *Drentse zangers*, de Drentstalige variant op het televisieprogramma *Beste Zangers!* „Dat loopt volgens planning“, zegt Kamping. „Bedoeling is dat oud-finalisten van het Drents Liedtiesfestival niet alleen elkaars liedjes gaan zingen, maar ook Nederlandse en Engelstalige hits die zijn vertaald naar het Nedersaksisch of Drents. Uitzending via het televisiekanaal van ZO34.“

Tot slot, hoe staat het met de negende editie van Liedtiesfestival? „Tot 1 mei kunnen liedjes worden ingestuurd. De finale is 20 juni in het Atlas-theater“, weet Scherphuis. „Toen we begonnen, was het doel om meer nieuw Drentstalig repertoire te krijgen. De helft van wat we toen binnenkregen, was ongeschikt. Nu is niet alleen de kwaliteit van de liedjes veel beter. De deelnemers zijn ook nog eens jonger. Dat loopt dus ook volgens plan.“